

แผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงตำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

The Community Master Plan of Ban Hoeybong,

Pongtum Sub-District, Chaiprakarn District, Chiang Mai Province

ขรรค์ชัย ริthu*

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ดร.รัชชานนท์ สมบูรณ์ชัย

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผศ. ดร.ผานิตย์ นาขยัน

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ดร.ปรมินทร์ นาระทะ

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Khanchai Rithu*

Master of Science Program in Geosocial Based Sustainable Development,

Faculty of Agricultural Production, Maejo University

Dr.Ratchanon Somboonchai

Faculty of Agricultural Production, Maejo University

Asst. Prof. Dr.Phanit Nakayan

Faculty of Agricultural Production, Maejo University

Dr.Poramain Narata

Faculty of Agricultural Production, Maejo University

*Corresponding Author, e-mail: khanchairithu1119@gmail.com

ข้อมูลบทความ

รับบทความ 26 ตุลาคม 2566

แจ้งแก้ไข 4 ธันวาคม 2566

ตอบรับบทความ 19 ธันวาคม 2566

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงดำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาต่างๆ 3) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบง ให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนบ้านห้วยบงที่เป็นชุมชนแห่งความเชื่อคาทอลิก โดยใช้ประชากรตัวแทนครัวเรือนจำนวน 136 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 30 คน สุ่มแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์สรุปแบบอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า บ้านห้วยบง ก่อตั้งหมู่บ้านมาได้ 65 ปี ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบเชิงเขา เป็นชุมชนชาติพันธุ์ปกากะญอที่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกทั้งหมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน พบว่า จุดเด่นของชุมชน คือเป็นชุมชนที่มีสภาพโครงสร้างและสังคมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพความพร้อมทั้งด้านภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์ตามแนวความคิดการพัฒนามุมสังคมอย่างยั่งยืน มีทุนทางสังคมที่เพียบพร้อมด้วยอัตลักษณ์และเอกลักษณ์โดดเด่น มีทุนทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตแบบปกากะญอที่โดดเด่นแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรน้ำ ที่มาจากป่าต้นน้ำเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภคในชุมชน สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนพบว่า ผู้นำและชุมชนยังขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในด้านวิธีการและแนวทางการบริหารในการนำองค์ความรู้หรือจุดเด่นที่มีอยู่ในชุมชน โดยไม่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอด หรือเชื่อมโยงกับภาคี เครือข่าย หน่วยงานรัฐและเอกชนที่มีอยู่ ปัญหาด้านการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ปัญหายาเสพติดภายในครอบครัว และปัญหาหนี้สินที่เกิดจากการลงทุนภาคการเกษตรดังนั้น ชุมชนจึงร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยชุมชนมีเป้าหมายในการพัฒนาและวางยุทธศาสตร์ไว้ 4 แนวทาง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรื้อฟื้นความเชื่อและสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอดวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนที่ดั้งเดิมไว้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจภายในชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ยุทธศาสตร์ที่ 3 การดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ

ชุมชนให้มีความยั่งยืนและสมดุล ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการภายในชุมชนที่มี
ประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: แผนพัฒนาหมู่บ้าน; การมีส่วนร่วม; ชุมชนคริสตชน; ปกาเกอญอ

Abstract

The purposes of this research and development were: 1) to study the basic social, economic, resource and environmental contexts of Ban Huaybong, Chai Prakan, Chiang Mai. 2) to study the problems and needs of the community in various areas of development. 3) to prepare a community master plan for Ban Huaybong in accordance with the real needs and context of the Ban Huaybong Catholic community. Using a representative household population of 136 people and a sample of 30 key informants, purposive sampling was used. Questionnaires and focus groups were used as data collection tools. Data were analyzed using mean, percentage, content analysis and inductive summary analysis. The research findings were as follows: Ban Huaybong is an ethnic community of Pgaz K'nyau. The village was established 65 years ago. Located on a flat area of foothill plain. It is a Catholic community. Most of the population is engaged in agriculture and general labor. The analysis of the community found that the eternal factors were the community strengths with a strong society structure. It possessed potential readiness in both geography and social conditions according to the concept of sustainable geo-social development. They had outstanding social capital, both identity and uniqueness in Chaiprakarn district area and capital in natural resources and the environment, especially water resources coming from the upstream forest which was an abundant natural water source for use in the community. In the aspect of problems and needs of the community found that the disadvantage of the community was the leaders and villagers lacked knowledge and understanding in methods and management approaches in

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

applying it with the strengths in the community causing inability to further develop or link with existing partners, networks, government agencies and private sectors; also, the problems in the management of water sources for consumption, family drug dependence and debt problems arising from investments in the agricultural activities. In preparing the community master plan, the villagers realized the changes in society and the problems that occurred in the community. The community had 4 goals in developing and setting strategies as follows: Strategy 1. Restoration of beliefs, continuation, preservation, and further development of culture and good community traditions. Strategy 2. Social and economic development within the community to have a good quality life. Strategy 3. Maintaining and utilizing the community's natural resources and environment in a sustainable and balanced way. Strategy 4. Effective community management.

Keywords: Community Development Master Plan; Participation; Catholic Community; Pgazk'nyau

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะปัจจุบันที่กระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สภาวะแวดล้อม วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ ตลอดจนสิ่งที่ตั้งงาม ขาดการเชื่อมร้อยต่อกัน เป็นวิกฤตการณ์ที่ชุมชนส่วนใหญ่กำลังเผชิญอยู่ หลายชุมชนถึงกับล่มสลายลง เพราะการพัฒนา รูปแบบใหม่ทำลายรากฐานดั้งเดิมจนหมดสิ้นไป (ไพศาล เนาวะวาทอง และ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์, 2551) เช่นเดียวกับวิกฤตสถานการณ์ปัญหาและภัยคุกคามต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศสุดขั้วและรุนแรง การแพร่ระบาดของโควิด-19 วิกฤติการณ์ทางการเงิน ตลอดจนการ disrupt ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เป็นการพัฒนาที่ไร้ขีดจำกัด ทำให้ยากต่อการคาดเดากับผลที่จะเกิดขึ้น ทำให้มนุษย์มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงกับผลที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

“จงออกจากแผ่นดินของท่าน จากญาติพี่น้อง จากบ้านของบิดา ไปยังแผ่นดินที่เราจะ

ซีให้ท่าน” (ปฐมก.12:1) หมู่บ้านห้วยบง เป็นชุมชนแห่งความเชื่อที่มีเรื่องราวประวัติศาสตร์ ความรอดคล้ายกับชาวอิสราเอล ที่ให้บรรพบุรุษอพยพหนีจากความเป็นอยู่ยากลำบากจากพื้นที่ อำเภอมะเริง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มาตั้งชุมชนแห่งใหม่ที่เปรียบเสมือน “ดินแดนแห่ง พันธสัญญา” ที่พระเจ้าทรงสัญญาและมอบไว้ให้ผ่านทางผู้นำบรรพชน คือมิชชันนารีและผู้เฒ่า ผู้แก่บรรพบุรุษของชาวห้วยบงทุกคน ด้วยหมู่บ้านห้วยบงเป็นชุมชนแห่งความเชื่อในศาสนา คริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ที่ได้รับมรดกทางความเชื่อจากมิชชันนารีคณะพระหฤทัยของ พระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2500 ปัจจุบันชุมชนแห่งนี้มีลูกหลานที่ เปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์แห่งความเชื่อที่เจริญเติบโตได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ 5 คน นักบวช ชายหญิงอีกจำนวน 18 คน เป็นชุมชนที่มีนักบวชชายหญิงที่เยาวชนมีกระแสเรียกที่ดีอีกแห่ง หนึ่งของสังคมชนชาติพันธุ์ใหม่ ด้วยความเป็นชุมชนชาติพันธุ์ปกากะญอที่มีวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ชุมชนห้วยบงมี การพัฒนาเจริญก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสการพัฒนาของทางโลกยุคปัจจุบัน โดยลิ้มรอกแห่งที่แท้จริงของตนเอง เพราะเป็นการพัฒนาที่เน้นด้านวัตถุเงินทอง มากกว่าคุณค่า ทางจิตใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมชุมชนของบ้านห้วยบง และ เกิดปัญหาตามมา ทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและชีวิตครอบครัว สภาพชีวิตความ เป็นอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด และภัยคุกคามอื่นๆ เป็นต้น (วิศิษฐ์ คิดคำส่วน และคณะ, 2565)

จากการพัฒนาที่ไร้ทิศทางของชุมชนตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีแผนแม่บท เป็นแนวทางในพัฒนา ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ชุมชนหมู่บ้านห้วยบงได้รับการแก้ไข ปัญหาที่ท้าทายถูกต้องเหมาะสม มีแนวทางการพัฒนาที่ถูกทางสอดคล้องบริบทภูมิสังคม ของชุมชนและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบง โดยการร่วมมือกันของคนในชุมชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าเพื่อ อนาคตที่ดีของลูกหลาน เพราะหากชุมชนบ้านห้วยบงสามารถจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านได้นั้น จะมีการพัฒนาเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่ดีขึ้น และเป็นเข็มทิศในการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อให้หมู่บ้าน ห้วยบงพัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าได้อย่างถูกต้อง มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

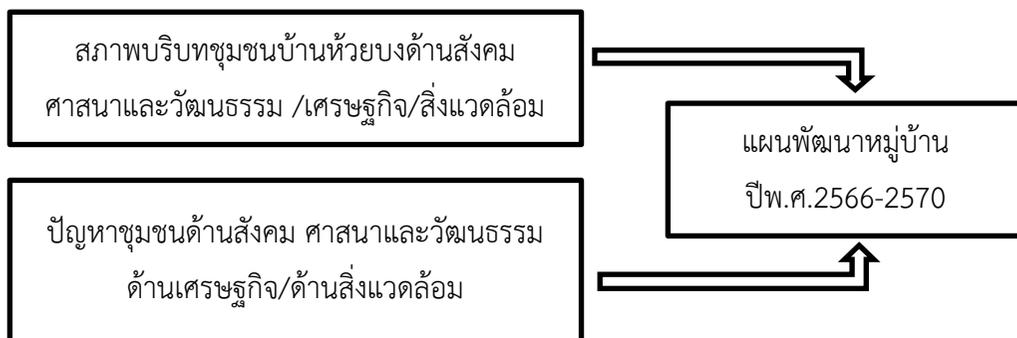
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงดำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงดำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงดำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงนำมาสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร หมายถึง ตัวแทนครัวเรือนจำนวน 136 คน จากจำนวนทั้งหมด 136 ครัวเรือน ของหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงดำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโส หัวหน้าเขตตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน รวมทั้งตัวแทนส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการคัดเลือก เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในชุมชน มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

ต่างๆ ในชุมชน คือ เป็นผู้นำชุมชน เป็นผู้นำทางความคิด เป็นผู้นำด้านศาสนา เป็นผู้นำกลุ่มสตรี ในหมู่บ้าน เป็นผู้เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชน เป็นผู้ประสบปัญหา โดยตรงและโดยอ้อม เป็นตัวแทนหน่วยงานรัฐ/เอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน บ้านห้วยบง ฯลฯ)

นิยามศัพท์

แผนพัฒนาหมู่บ้าน หมายถึง แผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบง ตำบลปงตำ อำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2566-2570 เป็นกิจกรรมที่พัฒนาที่เกิดขึ้นจากความต้องการของคน ในชุมชน ที่รวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชนของตนเอง ให้เป็นไปตามบริบทพื้นฐานความต้องการ ตามศักยภาพความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนร่วมกัน มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นแผนงานปฏิบัติหรือกิจกรรมทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของคน ในชุมชนโดยตรง

ชุมชนคริสตชนห้วยบง หมายถึง คริสตชนชาติพันธุ์ปกากะญอบ้านห้วยบง ตำบลปงตำ อำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม หมายถึง ประชากรชาวบ้านห้วยบง ตำบลปงตำ อำเภอยะปริงการ จังหวัด เชียงใหม่ ทุกครัวเรือน เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน

สภาพบริบทชุมชน หมายถึง สภาพทั่วไปของหมู่บ้านห้วยบง ด้านสังคม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม

ปัญหาชุมชน หมายถึง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของบ้านห้วยบง ตำบล ปงตำ อำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่

ปกากะญอ หมายถึง ชนชาติพันธุ์ปกากะญอบ้านห้วยบง เป็นคำเรียกชื่อตนเองของ กลุ่มกะเหรี่ยงสะกอ แปลว่า คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (mixed methods research) โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (documentary data) และการปฏิบัติ ภาคนาม (field data) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (in-depth interview) การสังเกตการณ์

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

(observation) และการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งศึกษาบริบทพื้นฐานของชุมชนบ้านห้วยบง และศึกษาถึงประเด็นปัญหาและความต้องการของชุมชนที่ต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ภายในชุมชน รวมถึงศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อแผนพัฒนาหมู่บ้าน การหาแนวทางและการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับบริบททางภูมิสังคม และตรงกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชนตามวิถีความเชื่อและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ตัวแทนประชากรครัวเรือนของชุมชนบ้านห้วยบงจำนวน 136 คน เพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้น และเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน ได้แก่ บาทหลวง ชิสเตอร์ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโส หัวหน้าเขต ตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน รวมทั้งตัวแทนส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผล (data processing) เริ่มด้วยการจัดระบบข้อมูล แยกประเภทข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิเคราะห์จากเนื้อหาพร้อมกับการจัดกระทำกับข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสองส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์สรุปแบบอุปนัย (analytic induction)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ของหมู่บ้านห้วยบง พบว่า เป็นชุมชนชาติพันธุ์ปกากะญอที่ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 65 ปี มีความเชื่อในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกที่มีชนชั้นนารีได้ปลูกฝังเอาไว้ มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนชุมชนอื่นในเขตพื้นที่อำเภอไชยปราการ สภาพทางสังคมและความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นครอบครัวขนาดใหญ่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นเครือญาติ ปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 136 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 763 คน เป็นเพศชาย 383 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 เป็นเพศหญิง 380 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 ด้วยสภาพพื้นที่ทั่วไปของบ้านห้วยบง ที่อยู่ในพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 550 เมตร มีลักษณะภูมิอากาศ 3 ฤดู คือฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี

25-37 องศาเซลเซียส มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา มีป่าต้นน้ำที่เป็นแหล่งผลิตประปาภูเขาสำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภคในชุมชน มีอ่างเก็บน้ำห้วยบงเป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับการเกษตรในพื้นที่ และมีลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนและดินเหนียวเป็นส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการทำการเกษตร ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.09 ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำนา และทำสวน นอกจากนี้ยังมีการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าและการแต่งกายด้วยผ้ากะเหรี่ยง รวมถึงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อด้านศาสนามีกิจกรรมตลอดทั้งปี

ผลการศึกษาด้านปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของหมู่บ้านห้วยบง พบว่า ปัญหาสำคัญด้านเศรษฐกิจ คือ ปัญหาความยากจนและมีหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.89 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.36 ด้วยความเจริญทางวัตถุและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ตลอด 65 ปีที่ผ่านมาชุมชนห้วยบงได้เปลี่ยนการเกษตรแบบผสมผสานมาเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ลิ้นจี่ ตามกระแสความต้องการของตลาด แต่ด้วยต้นทุนการลงทุนที่สูง ราคาปุ๋ยและยาเคมีภัณฑ์ที่มีราคาแพง ประกอบกับราคาพืชผลผลิตที่มีราคาตกต่ำ และไม่มีตลาดรับซื้อที่แน่นอน ทำให้ชาวบ้านมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ไม่มีเงินออม และไม่มีความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน นอกจากนี้ยังพบว่าครัวเรือนไม่สามารถชำระหนี้สินได้ ระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ยที่ระดับ 4.89 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.36 ส่วนด้านปัญหาสังคม พบปัญหายาเสพติดในครัวเรือนที่ยังมีสมาชิกในครอบครัวยังติดสุรา เนื่องจากเป็นแรงงานภาคการเกษตร มีอาการเหนื่อยจากการทำงาน ทำให้พึ่งพาสุรา ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.78 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.52 จึงเกิดปัญหาสุขภาพตามมา ทั้งความเจ็บป่วยจากการทำงาน และสารพิษตกค้างในร่างกายที่มาจาก การเกษตร ทำให้เกิดโรคต่างๆ ตามมา จากความอ่อนแอของร่างกายที่เกิดจากความเจ็บป่วย ทำให้ชุมชนมีความเชื่อทางศาสนาที่สั่นคลอน มีความเชื่อฝังใจในเรื่องไสยศาสตร์ เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อและหลักคำสอนของศาสนา เป็นปัญหาที่ท้าทายภายในชุมชนทำให้เกิดความแตกแยกกันในทางความคิด ขาดความสามัคคี ส่วนปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี จึงทำให้มีการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย การขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภครวมถึงการเกษตรไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน พบว่ามีประเด็นแนวทางการพัฒนาจำแนกเป็น ยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรื้อฟื้นความเชื่อ และสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอดวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนที่ดิงามไว้ ด้วยการรื้อฟื้นความเชื่อที่มีความสั่นคลอนให้มีความมั่นคงและเชื่อมั่นในพระเจ้าแต่เพียงผู้เดียว โดยเชื่อว่าพระองค์ทรงให้กำเนิดชีวิตและสรรพสิ่งในโลกนี้ พระองค์ทรงเปิดเผยสัจธรรมของพระองค์ให้มนุษย์รู้ทางประวัติศาสตร์ของอิสราเอล ประทานพระบุตรของพระองค์ให้มากอบกู้โลก และพระจิตของพระองค์ให้มานำทางมนุษย์ไปหาพระองค์ (เสรี พงศ์พิศ, 2545) ยึดถือและปฏิบัติตามบัญญัติ 10 ประการ และนำศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการมาปรับใช้ในชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน และดูแลรักษา สืบสาน พัฒนาต่อยอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดิงามไว้ให้ชั่วลูกชั่วหลานได้ ในการปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของตนเองด้วยความภาคภูมิใจ ดูแลรักษาโลกบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน ตามพระสมณสาส์น “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” (Laudato Si) ของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ชุมชนดำรงชีวิตอยู่กับป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรงมีความสัมพันธ์กับดิน-น้ำ-ป่า มาอย่างยาวนาน มีภูมิปัญญาในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ จากวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายการปฏิบัติตามจารีต ประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีมาอย่างสืบเนื่องต่อกัน มาจากรุ่นสู่รุ่น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจภายในชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอาชีพ เพื่อส่งเสริมพัฒนาโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ครัวเรือน จัดหาระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ตส่วนกลาง ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ อนุรักษ์ป้องกันยาเสพติด อาชญากรรม และจัดชุดรักษาความสงบเรียบร้อยหมู่บ้าน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การดูแล รักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้มีความยั่งยืนและสมดุล โดยการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดูแลปรับปรุงและจัดการบริหารการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพที่ดี ลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตรและปลูกป่าในใจคน เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าชุมชน และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการภายในชุมชนที่มีประสิทธิภาพ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงติดต่อกับระบบราชการได้ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดข้อมูลในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากข้อมูล สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารที่มีความโปร่งใสและสามารถ

ตรวจสอบได้

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนบ้านห้วยบง อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า สภาพบริบทของชุมชนบ้านห้วยบงเป็นชุมชนชาติพันธุ์ปกากะญอที่อยู่พหุมาจากพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพราะความยากจนและความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก จึงได้มีการอพยพย้ายหาถิ่นที่อยู่แห่งใหม่ตามคำแนะนำของบาทหลวงยอแซฟ เซกิน็อต พระสงฆ์มิชชันนารีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม เมื่อปีพุทธศักราช 2500 ได้มาตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่บ้านห้วยบง ตำบลปงตำ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นเวลากว่า 65 ปี ผู้คนในชุมชนมีความเชื่อในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกที่มีชื่อนารี ได้ปลูกฝังเอาไว้ มีวิถีชีวิต ภาษา วัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่เหมือนชุมชนอื่นในเขตพื้นที่อำเภอไชยปราการ มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบเชิงเขามีป่าต้นน้ำที่เป็นแหล่งผลิตประปาภูเขาสำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภคในชุมชน มีอ่างเก็บน้ำห้วยบงเป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับการเกษตรในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกลิ้นจี่ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนพบว่า ปัญหาด้านสังคม พบปัญหาด้านการดื่มสุรา ของคนกลุ่มวัยแรงงาน ปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่สะสมในร่างกาย และการทำงานหนัก ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วย และได้ทำการรักษาตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ มีความเชื่อที่สั่นคลอน นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดความสามัคคีของคนในชุมชน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ พบปัญหาด้านหนี้สินที่เกิดจากการทำการเกษตร ที่มีต้นทุนสูง ผลผลิตตกต่ำไม่มีคุณภาพ ในขณะที่รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ทำให้ประชาชนไม่มีเงินออมและเป็นหนี้เป็นส่วนใหญ่ ปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้วยชุมชนมีแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคภายในชุมชน แต่ชุมชนยังขาดการบริหารจัดการที่ดี อาทิเช่น การสร้างกฎระเบียบในการใช้น้ำชุมชนร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง ทำให้น้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค จากสภาพดังกล่าวที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมายาวนานและไม่ได้รับการแก้ไขสะสมปัญหาต่างๆ ให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ทางชุมชนจึงได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนบ้านห้วยบงขึ้น โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมใน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (วิไลจิตร เสนาราช และคณะ, 2560) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านหลัก คือ 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4.การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนบ้านห้วยบงดังกล่าว เป็นกระบวนการที่สร้างให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักรู้ต่อชุมชนตนเองบนพื้นฐานภูมิสังคมของตนเองให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับขนิษฐากาญจนรังสีนนท์ (2552) กล่าวว่า แผนชุมชน คือส่วนหนึ่งของระบบการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ชุมชนที่สามารถบริหารจัดการกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ร่วมกัน มีการนำแผนไปปฏิบัติ ชุมชนจะมีการดำเนินการใน 6 เรื่อง คือ มีระบบข้อมูล มีแผนชุมชน มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการปฏิบัติงานกับชุมชนโดยทั่วไปมักให้ความสนใจกับแผนชุมชนในฐานะที่เป็นวิธีการในการทำงานซึ่งคล้ายกับว่าเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานกับชุมชนหรือองค์กรต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยศาสนาคริสต์มีบทบาทสำคัญมากในวิถีชีวิตชุมชนในหมู่บ้านห้วยบง ที่เป็นชนชาติพันธุ์ปกะเกะญอ และเป็นสังคมเกษตรกรรม เนื่องจากหมู่บ้านมีพื้นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ผู้คนในหมู่บ้านยึดอาชีพทำนาเป็นหลัก มีรายได้เสริมจากการทำหัตถกรรม ได้แก่ การทอผ้า ทำไม้กวาดเย็บผ้า การต้มเหล้า เป็นต้น การที่ชาวบ้านมีความเชื่อและนับถือศาสนาร่วมกันได้มีผลต่อการดำรงชีวิตที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากผู้คนในหมู่บ้านยังคงยึดถือกฎเกณฑ์ของศาสนาเป็นตัวควบคุมความประพฤติและการประกอบอาชีพ แสดงถึงการให้คุณค่าทางศีลธรรม จริยธรรมของผู้คนในหมู่บ้าน อันเป็นพลังยึดโยงการอยู่ร่วมของสมาชิก คอยค้ำจุนการดำรงอยู่ของชุมชนอย่างเข้มแข็ง มีภูมิปัญญาในการแก้ไขปัญหา การจัดการทรัพยากรและสร้างสรรค์สิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต (บำรุง บุญปัญญา, 2549) ซึ่งคุณค่าเหล่านี้เป็นสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในหมู่บ้านและยังสามารถแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สามารถนำมาปรับประยุกต์เข้ากับหลักคำสอนทางศาสนาให้ เป็นไปตามแนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางวัฒนธรรมชุมชนที่ไม่ทิ้งคุณค่าดั้งเดิมของชุมชน ไม่ทำลายวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามที่ชุมชนสั่งสมร่วมกันมา แต่เป็น

การพัฒนาที่สามารถก้าวไปด้วยกันได้ นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนและมีศักยภาพที่เข้มแข็งต่อไป และยังทำให้เกิดความยั่งยืนต่อชุมชนอีกด้วย

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีมีการดำเนินการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเห็นได้จากกระบวนการกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการ ดังนี้ 1) ประชาชนหมู่บ้านห้วยบงมีส่วนร่วมในการศึกษาบริบทภูมิสังคมของชุมชนทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และร่วมค้นหาสาเหตุที่มาของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อชุมชนเข้าถึงข้อมูลรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมกัน 2) ชุมชนบ้านห้วยบงมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อพิจารณาศึกษาความต้องการในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม โครงการและมาตรการ แนวทางต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชนให้ได้รับการแก้ไข ปัญหา ความจำเป็น และความต้องการที่จะให้เกิดโครงการ หรือกิจกรรมนั้นๆ พร้อมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป 3) ชุมชนห้วยบงมีส่วนร่วมในการลงทุน ร่วมคัดเลือกผู้เข้าปฏิบัติงาน หรือปฏิบัติงานเอง ในระดับการมีส่วนร่วมดังกล่าว อาจจะไม่ได้เข้าร่วมทุกโครงการ หากเป็นโครงการหรือกิจกรรมระดับท้องถิ่น เช่นการบริหารจัดการป่าชุมชน ป่าต้นน้ำ หรือทรัพยากรอื่นที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือประชาชนในท้องถิ่น ก็สามารถเข้าร่วมดำเนินการได้ หรือจะเข้าร่วมลงทุนหรือเป็นหุ้นส่วนในกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องได้ เช่นการตั้งกองทุนจัดการน้ำดื่มชุมชน ในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม ที่ดำเนินไปแล้วยอมนำมาซึ่งผลประโยชน์ หรือผลกระทบ ทั้งด้านบวกหรือด้านลบ ทั้งต่อประชาชน หมู่บ้านและสิ่งแวดล้อม โดยที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมจะต้องเสี่ยงไม่พินที่จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นมานั้น 4) ชุมชนห้วยบงมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล คือ การร่วมตรวจสอบและติดตามการดำเนินการโครงการ หรือกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น โครงการ กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีการนำมามาตรการลดผลกระทบมาใช้หรือไม่ มีการใช้ระบบติดตามตรวจสอบเพื่อป้องกันปัญหาเกิดขึ้น ในการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือชุมชนจะทำหน้าที่พิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเฝ้าระวังพิทักษ์ป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติตามที่ได้มีการตั้งเป้าหมายไว้ หรือการมีมาตรการเพื่อป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

1. ชุมชนควรตระหนักถึงคุณค่าของเอกลักษณ์ วัฒนธรรมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม และประเพณีของชาติพันธุ์ปกากะญอ ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม อันเป็นมรดกที่สืบทอดต่อกันมา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูความเชื่อ สืบสานและอนุรักษ์ประเพณีที่ดีงามไว้ และมีค่าควรแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปชั่วลูกชั่วหลาน

2. ชุมชนต้องมีจิตสำนึก ตระหนักรู้ รักและหวงแหนดูแลทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนไว้ เพื่อให้คงความอุดมสมบูรณ์ของป่าที่เป็นแหล่งผลิตน้ำประปาภูเขา และมีความร่วมมือร่วมใจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างจิตสำนึกส่วนรวมส่งต่อให้เด็กและเยาวชนภายในชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบเพื่อในอนาคตที่ยั่งยืนของชุมชนตนเอง

3. ชุมชนควรแสวงหาและสร้างเวทีให้ความรู้ สร้างอาชีพสร้างรายได้ พัฒนาวิธีการผลิตหาแหล่งตลาด เพื่อจำหน่ายสินค้า และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ผสมผสานในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับงานวิจัยต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีและปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการปรับตัวของชาวบ้านในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาชุมชนในมิติด้านต่างๆ และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น และควรศึกษาผลการนำแผนพัฒนาหมู่บ้านห้วยบงไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนที่ที่สามารถปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน และทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงควรส่งเสริมให้ชาวบ้านในชุมชนมีความรู้และความเข้าใจในด้านศาสนาให้ มั่นคงมากขึ้นและสามารถดำเนินชีวิตโดยมีคุณธรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคล หรือชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์. (2552). *กระบวนการชุมชนสู่ความเข้มแข็งของชุมชน*. กรมพัฒนาชุมชน.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2550). *พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่*.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). *พระคัมภีร์คาทอลิกฉบับสมบูรณ์*.
- นิรันดร์ จรุงวุฒิเวทย์. (2550). *แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน*. กรมการพัฒนาชุมชน, กระทรวงมหาดไทย.
- บำรุง บุญปัญญา. (2549). *3 ทศวรรษ แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน*. โครงการหนังสือดอกตู้อปา. พรศิริ. (2555, 15 กุมภาพันธ์). *องค์ประกอบ 8 ประการในการพัฒนาชุมชนคริสตชน*. แผนกคริสตศาสนธรรม, อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. <https://www.kamsonbkk.com/catholic-catechism/2012-02-15-07-28-07/5289-องค์ประกอบ-8-ประการในการพัฒนาชุมชนคริสตชน>
- ไพศาล เนาวะวาทอง และ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2551). การจัดการชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาหมู่บ้านคำปลาหลาย ตำบลบ้านดง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 4(2), 38-49.
- ฝรั่งเศส. (2558). *สมณสาส์น ขอคำสรรเสริญจงมีแด่พระองค์*. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- รัชชานนท์ สมบูรณ์ชัย. (2564). *เศรษฐกิจพอเพียง [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิไลจิตร์ เสนาราช, สัญญา เคนาภูมิ, พรวิวัฒน์ ศรีประเสริฐ, และ ยุภาพร ยุภาศ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 11(3), 333-342.
- วิสิษฐ์ คิดคำส่วน, พัฒนพงศ์ ตีระ, และ ปรียานุตร สุรินทร์แก้ว. (2565). การศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนคาทอลิกบ้านเชียงยืน ตำบลเวินพระบาท อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, 29(2), 18-35.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในหัวข้อการสร้างคำโดยเทคนิค TGT กับแบบสืบสวนสอบสวน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2562).

หลักการทรงงาน. ธนอรุณการพิมพ์.

สำนักสนับสนุนสภาพองค์กรชุมชน. (2559). *สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน: การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น.*

เสรี พงศ์พิศ. (2545). *ศาสนาคริสต์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.*

เสรี พงศ์พิศ. (2549). *แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน. โรงพิมพ์เจริญวิทยการพิมพ์.*